

Ze zdjęciami **3D** z planów filmowych
w Świętokrzyskiem

Świętokrzyska Kraina Plenerów Filmowych

Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego (ROT WŚ) z siedzibą w Kielcach jest stowarzyszeniem zrzeszającym jednostki samorządowe (województwo, powiaty, miasta i gminy), stowarzyszenia i podmioty prywatne związane z turystyką i promocją. Celem ROT jest rozwijanie turystyki oraz promocja regionu świętokrzyskiego.

Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego
Wojewódzki Dom Kultury
ul. Ściegiennego 2 pok. 32
25-033 Kielce
tel./fax. (041) 361-80-57
e-mail: rot@swietokrzyskie.travel

W 2010 roku ROT WŚ stworzyła mechanizm o nazwie **ŚWIĘTOKRZYSKI FUNDUSZ FILMOWO-PROMOCYJNY**.

W ramach niego ROT WŚ przyznała dofinansowanie produkcjom telewizyjno-filmowym:

- > serial telewizyjny "Ojciec Mateusz",
- > film dokumentalny "Świętokrzyskie sztetle",
- > film fabularny "Gabriel".

Obecnie ROT WŚ (w ramach ŚFFP) promuje **Świętokrzyską Krainę Plenerów Filmowych**

- > wśród środowiska filmowego - jako doskonałe i przydatne narzędzie przy realizacji projektów filmowych oraz telewizyjnych,
- > wśród potencjalnych turystów - jako atrakcję turystyczną, która pozwala na poznanie historii polskiej kinematografii w plenerze (jednocześnie jest to popularyzacja historii polskiego filmu).

FILMOTEKA NARODOWA
www.fn.org.pl

- ◆ PAŃSTWOWA INSTYTUCJA KULTURY POWOŁANA W WARSZAWIE W 1955 ROKU
- ◆ NALEŻY DO FIAF (INTERNATIONAL FEDERATION OF FILM ARCHIVES) ORAZ ACE (ASSOCIATION DES CINÉMATHEQUES EUROPÉENNES)
- ◆ PARTNER: LOST FILMS ORAZ EUROPEANA
- ◆ ARCHIWIZUJE I UDOSTĘPNI ZBIORY FILMOWE I MATERIAŁY DOKUMENTACYJNE
- ◆ DIGITALIZUJE:
FOTOSY – FOTOTEKA WWW.FOTOTEKA.FN.ORG.PL
PLAKATY – GAPLA WWW.GAPLA.FN.ORG.PL
PRZEDWOJENNE KOPIE FILMOWE – NITROFILM WWW.NITROFILM.PL
FILMY FABULARNE I KRONIKI FILMOWE – REPOZYTORIUM CYFROWE
WWW.REPOZYTORIUM.FN.ORG.PL
- ◆ POSIADA SPECJALISTYCZNĄ BIBLIOTEKĘ
- ◆ PROWADZI SIEĆ KIN STUDYJNYCH I LOKALNYCH
- ◆ PREZENTUJE KLASYKĘ POLSKIEJ I ŚWIATOWEJ KINEMATOGRAFII W KINIE ILUZJON
- ◆ PROMUJE KULTURĘ FILMOWĄ W POLSCE I NA ŚWIECIE

Polscy producenci wyszukują często dalekich i kosztownych miejsc, aby kręcić tam swoje filmy. Niekiedy zdjęcia realizowane są nawet poza granicami kraju lub w jego najdalszych zakątkach. Podwyższa to oczywiście koszty produkcji, wydłuża czas realizacji filmu i komplikuje logistykę planu filmowego.

A przecież bardzo często zdjęcia można zrealizować dużo bliżej i taniej, a przy tym równie dobrze oraz atrakcyjnie dla filmu.

Taką szansę daje **Świętokrzyska Kraina Plenerów Filmowych**. Oddalona w promieniu mniejszym niż 200 km od głównych ośrodków producenckich w Polsce (Warszawa, Łódź, Kraków, Katowice), sama zajmuje niezbyt rozległy obszar. Dysponuje bardzo różnorodnymi, często egzotycznymi, plenerami. Tu filmowcy znajdą między innymi: skalne kaniony niczym ze świata fantasy, groty i jaskinie, rzeki i lasy oraz zbiorniki wodne, egzotyczne jeziora szmaragdowe, góry (do 612 m.n.p.) i tereny nizinne, wąwozy i jary, a także scenografię do dziecięcych baśni (Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie, Huta Szklana, Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach i inne). Są też ruiny zamków oraz pałace, ogrody barokowe i angielskie, dworki, kościoły i klasztory, prowincjonalne miasteczka oraz wspaniałe starówki miejskie, skansen wsi XIX/XX-wiecznej w Tokarni, skansen wsi średniowiecznej w Hucie Szklanej, oraz „skansen” starożytny (Rzymu i Barbaricum) w Nowej Słupi. Kraina bogata jest również w obiekty techniczne i przemysłowe z różnych okresów, klimatyczne prowincjonalne dworce i stacje, wielką kolejową stację towarową, „kosmiczny” dworzec autobusowy, współczesną miejską zabudowę i nowoczesną architekturę. Tu znajduje się jeden z dwóch w Polsce dużych torów wyścigów samochodowych. A wszystko blisko siebie i blisko ośrodków producenckich oraz miast, z których dojeżdżają na plan aktorzy, reżyserzy itd. To oznacza niższe koszty oraz większą wygodę w organizacji planu.

Świętokrzyska Kraina Plenerów Filmowych to doskonale miejsce plenerowe do realizacji filmów, ale także spotów reklamowych i muzycznych klipów.

Wydawnictwem „Świętokrzyska Kraina Plenerów Filmowych” chcemy podziękować wszystkim filmowcom (producentom, realizatorom, reżyserom, aktorom, scenografom, operatorom i innym osobom filmu), którzy tworzyli swe dzieła na terenie regionu świętokrzyskiego (i dawnego województwa kieleckiego).

Pragniemy też, aby ta publikacja była jednocześnie zaproszeniem do dalszej pracy twórczej w Świętokrzyskiej Krainie Plenerów Filmowych. To miejsce stworzone dla filmowców.

Wierzmy, że dla widzów to wydawnictwo stanie się impulsem do zainteresowania historią polskiej kinematografii i jej świętokrzyskimi ścieżkami. A turystów zapraszamy na filmowe wycieczki po naszym regionie.

Zalety Świętokrzyskiej Krainy Plenerów Filmowych odkryło już dawno wielu polskich filmowców. Stąd tak obszerna jest lista filmów realizowanych na świętokrzyskiej ziemi w 2 połowie XX oraz początku XXI wieku.

Oto lista niektórych z nich:

„Pierwsze dni” (1951)

reż. Jan Rybkowski, Stanisław Różewicz, wystąpili m.in.: Jan Ciecierski, Hanka Bielicka, Ludwik Tatarski.

Produkcja: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź). Prawa autorskie: Studio Filmowe Kadr.

Miejsca plenerowe: OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI

„Zaczarowany rower” (1955)

reż. Silik Sternfeld, wystąpili m.in.: Józef Nalberczak, Ignacy Gogolewski, Bogumił Kobiela, Jarema Stępowski.

Produkcja: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź). Prawa autorskie: Studio Filmowe Kadr.

Miejsca plenerowe: okolice CHEĆCIN i KIELC

„Szkice węglem” (1956)

reż. Antoni Bohdziewicz, wystąpili m.in.: Wiesław Gołas, Tadeusz Chmielewki, Barbara Wałkówna, Stanisław Bareja, Bogumił Kobiela.

Produkcja: Zespół Filmowy Rytm. Atelier: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź).

Miejsca plenerowe: wieś DOBROWODA koło Buska Zdroju

„Tajemnica dzikiego szybu” (1956)

reż. Wadim Berestowski, wystąpili m.in.: Damian Damięcki, Maciej Damięcki.

Produkcja: Zespół Filmowy Start. Atelier: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Wrocław).

Prawa autorskie: Studio Filmowe Kadr.

Miejsca plenerowe: MIEDZIANKA (kopalnia)

Bracia Damięccy Maciej i Damian w filmie „Tajemnica dzikiego szybu”

MIEDZIANKA

„Pigułki dla Aurelii” (1958)

reż. Stanisław Lenartowicz, wystąpili m.in.: Jerzy Adamczak, Ryszard Pietruski, Ludwik Benoit, Andrzej Hrydzewicz, Jarosław Kuszewski.

Produkcja: Zespół Filmowy Rytm. Atelier: Wytwornia Filmów Fabularnych (Wrocław). Laboratorium: Wytwornia Filmów Fabularnych (Łódź).

Miejsca plenerowe: KIELCE, okolice CHĘCINY

KIELCE

„Tysiąc talarów” (1959/60)

reż. Stanisław Wohl, wystąpili m.in.: Irena Kwiatkowska, Barbara Kwiatkowska, Edward Dziewoński, Aleksander Dzwonkowski, Bronisław Pawlik.

Produkcja: Zespół Filmowy Start. Atelier i Lab.: Wytwornia Filmów Fabularnych (Łódź)

Miejsca plenerowe:
CHĘCINY

Zdjęcia z planu filmowego w Chęcinach. Widać na nich aktorów: Irenę Kwiatkowską, Edwarda Dziewońskiego, Aleksandra Dzwonkowskiego oraz reżysera filmu Stanisława Wohla.

CHĘCINY

Zdjęcia z planu filmu „Tysiąc talarów” autorstwa Tadeusza Kubiaka pochodzą z zbioru FilMOTEKI Narodowej (FotOTEKA). Zdjęcia z planu filmu „Pigułki dla Aurelii” autorstwa Wiesława Pydy pochodzą z zbioru FilMOTEKI Narodowej (FotOTEKA).

„Spotkanie w bajce” (1962)

reż. Jan Rybkowski, wystąpili m.in.: Aleksandra Śląska, Gustaw Holoubek, Andrzej Łapicki, Magdalena Zawadzka.

Produkcja: Zespół Filmowy Rytm. Atelier: Wytwórnia Filmów Dokumentalnych (Warszawa). Laboratorium: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź)

Miejsca plenerowe: SANDOMIERZ

Na zdjęciach gwiazdy polskiego kina w sandomierskich plenerach filmu: Gustaw Holoubek, Magdalena Zawadzka, Andrzej Łapicki, Teresa Iżewska, Bogdan Krzywicki.

Na zdjęciu po prawej widoczna filmowa tytułowa kawiarnia „Bajka” na sandomierskim Rynku.

Zdjęcia z planu filmu „Spotkanie w bajce” autorstwa Tadeusza Biernackiego pochodzą ze zbioru Filmoteki Narodowej (Fototeka)

SANDOMIERZ

„Milczenie” (1963)

reż. Kazimierz Kutz, wystąpili m.in.: Kazimierz Fabisiak, Tadeusz Kalinowski,

Mirosław Kobierzycki, Zbigniew Cybulski.

Produkcja: Studio Filmowe Kadr.

Atelier: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź).

Miejsca plenerowe:

CHĘCINY, KIELCE

Zdjęcia do filmu „Milczenie” Kazimierz Kutz realizował w Chęcinach - w samym miasteczku i pod zamkiem oraz w Kielcach.

Na zdjęciu w prawym dolnym rogu aktorka Józef Sajdak i Mirosław Kobierzycki podczas realizacji scen pod chęcińskim zamkiem.

Na zdjęciu na dole aktor Mirosław Kobierzycki w roli Stacha podczas scen kręconych przy Pałacyku Honingmana przy ul. T. Kościuszki w kieleckim śródmieściu.

CHĘCINY

KIELCE

Zdjęcia z planu filmu „Milczenie” autorstwa Jacka Stachlewskiego pochodzą ze zbioru Filmoteki Narodowej (Fototeka)

„Pan Wołodyjowski” (1968)

reż. Jerzy Hoffman,

wystąpili m.in.: Tadeusz Łomnicki, Magdalena Zawadzka, Mieczysław Pawlikowski.

Produkcja: Zespół Filmowy Kamera.

Współpraca produkcyjna: Wytwórnia Filmowa Mosfilm (Bachczysaraj).

Atelier: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź). Laboratorium: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź).

Miejsca plenerowe: CHĘCINY

Na zdjęciach sławna kresowa „Twierdza Kamieniecka” (wybudowana z drewna i papieru obok chęcińskiego zamku) oraz jej liczni i nieustrudzeni obrońcy, na czele z „pierwszą szablą Rzeczypospolitej” Imć pułkownikiem Michałem Jerzym Wołodyjowskim (w tej roli jeden z najwybitniejszych polskich aktorów - Tadeusz Łomnicki)

CHĘCINY

Serial „Przygody Pana Michała” (1968/1969)

reż. Paweł Komorowski.

Produkcja: Przedsiębiorstwo Realizacji Filmów Zespoły Filmowe. Atelier: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź).

Zdjęcia ze swoich zbiorów udostępnił Stanisław Krupa

„Opis obyczajów” (1972)

reż. Józef Gębski, Antoni Halor, wystąpili m.in.: Włodzimierz Skoczylas, Edward Kuształ.

Produkcja: Zespół Filmowy Silesia. Atelier i Laboratorium: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź)

Miejsca plenerowe: GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE

„Czarne chmury” (1973)

reż. Andrzej Konic,

wystąpili m.in.: Leonard Pietraszak, Ryszard Pietruski, Anna Dymna, Anna Seniuk.

Produkcja: Studio Filmowe Iluzjon. Atelier: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź).

Miejsca plenerowe: RYTWIANY

RYTWIANY

Zdjęcie: Roman Sulik. Ze zbioru zdjęć Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcie: Jerzy Troszczyński. Ze zbioru zdjęć Filмотeki Narodowej (Fototeka)

„Gniazdo” (1974)

reż. Jan Rybkowski,

wystąpili m.in.: Marek Bargiełowski, Wojciech Pszoniak, Franciszek Pieczka.

Produkcja: Studio Filmowe Kadr. Atelier: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź).

Miejsca plenerowe: SŁUPIA NADBRZEŻNA (nad Wisłą)

Na zdjęciu obok widoczni aktorzy Wojciech Pszoniak (wystąpił w roli księcia Mieszka I) i Marek Bargiełowski (zagrał księcia Czcibora). Natomiast piaszczyste wyspy (tzw. łachy) oraz zielone wąwozy nadwiślańskie w Słupi Nadbrzeżnej odgrywały rolę historycznego brzegu odrzańskiego w okolicach Cedyni.

SŁUPIA NADBRZEŻNA

Zdjęcie: Jerzy Troszczyński. Ze zbioru zdjęć Filмотeki Narodowej (Fototeka)

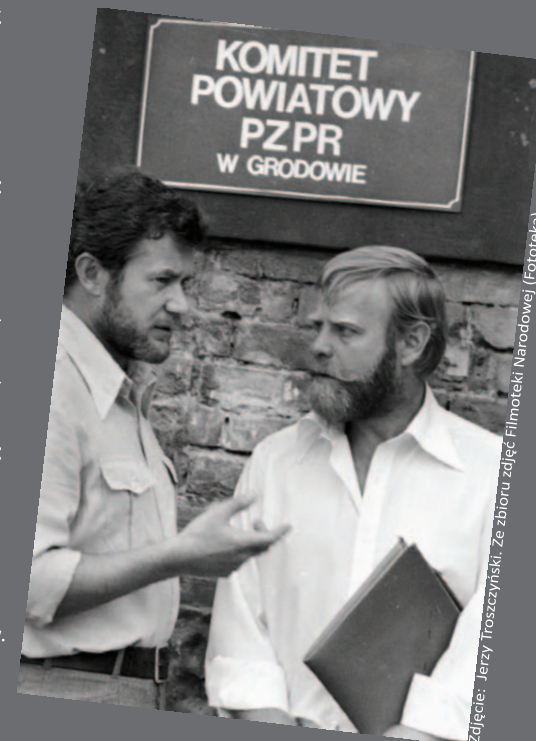
„Gdzie woda czysta i trawa zielona” (1977)

reż. Bohdan Poręba, wystąpili m.in.: Tadeusz Borowski, Stanisław Niwiński.

Produkcja: Studio Filmowe Profil. Atelier: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź).

Miejsca plenerowe: SANDOMIERZ

W filmie „Gdzie woda czysta i trawa zielona” Sandomierz zagrał miasto o wymyślonej nazwie Grodów. W rolach głównych wystąpili m.in. widoczni na zdjęciu Tomasz Borowski i Stanisław Niwiński.

Zdjęcie: Jerzy Troszczyński. Ze zbioru zdjęć Filмотeki Narodowej (Fototeka)

SANDOMIERZ

KUNÓW

„Wszyscy i nikt” (1977)

reż. Konrad Nałęczki,

wystąpili m.in.: Emil Karewicz, Wiesław Gołas, Ryszard Pietruski, Bogusz Bilewski, Janusz Pałuszkiewicz.

Produkcja: Studio Filmowe Iluzjon.

Miejsca plenerowe: KUNÓW

Zdjęcia: Ze zbioru zdjęć Filмотeki Narodowej (Fototeka)

„Polonia Restituta” (1981)

reż. Bohdan Poręba, wystąpili m.in.: Janusz Zakrzeński, Ignacy Gogolewski, Wiesław Gołas.

Produkcja: Studio Filmowe Profil.

Współpraca produkcyjna: MAFILM Dialog Filmstudio (Budapeszt), Defa - Studio Filmów Fabularnych (Berlin),

Studio Filmowe Barrandov, Lenfilm (Leningrad).

Atelier i laboratorium: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź).

Miejsca plenerowe: KIELCE

KIELCE

W filmie rolę Józefa Piłsudskiego zagrał pochodzący z regionu świętokrzyskiego Janusz Zakrzeński. Od tego czasu stał się „dyżurnym marszałkiem”, odgrywając jego rolę podczas corocznych uroczystości patriotycznych i rekonstrukcji historycznych w kraju.

Zdjęcia: Roman Sumik. Ze zbioru zdjęć Filmoreki Narodowej (Fototeka)

„Przyjaciel wesołego diabła” (1986)

reż. Jerzy Łukaszewicz, wystąpili m.in.: Franciszek Pieczka, Waldemar Kalisz, Piotr Dziamarski.

Produkcja: Studio Małych Form Filmowych Se-Ma-For (w Łodzi). Atelier i laboratorium: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź)

„Alchemik” (1988)

i serial „Alchemik Sendivius” (1988/1991),

reż. Jacek Koprowicz, wystąpili m.in.: Olgierd Łukaszewicz, Artur Barciś,

Michał Bajor, Henryk Machalica, Leon Niemczyk, Joanna Szczepkowska.

Produkcja: Studio Filmowe Tor, Telewizja Polska.

Atelier i laboratorium: Wytwórnia Filmów Fabularnych (Łódź),

Wytwórnia Filmów Oświatowych (Łódź), Studio Filmowe Barrandov.

Miejsca plenerowe: SANDOMIERZ

SANDOMIERZ

Aktorzy Olgierd Łukaszewicz i Artur Barciś w scenie nagrywanej w sandomierskich podziemiach.

Zdjęcie: Zbigniew Jakubowski. Ze zbioru zdjęć Filmoreki Narodowej (Fototeka). Za zgodą Studia Filmowego „Tor”.

„Bajka o bardzo lekkim chlebie” (1997)

reż. Jan Jakub Kolski, wystąpili m.in.: Bronisław Pawlik, Edward Kuształ.

Miejsca plenerowe: TOKARNIA (Park Etnograficzny)

„Syzyfowe prace” (2000)

reż. Paweł Komorowski, wystąpili m.in.: Alicja Bachleda-Curuś, Łukasz Garlicki, Bartłomiej Kasprzykowski, Franciszek Pieczka.

Produkcja: Telewizja Polska - Agencja Filmowa, ITI Cinema (firma dystrybucyjna), Wytwórnia Filmowa Lunartis, Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych (Warszawa), Łódzkie Centrum Filmowe.

Produkcja wykonawcza: Fenix Film Studio Filmowe. Laboratorium: Wytwórnia Filmów Dokumentalnych i Fabularnych (Warszawa), Telewizja Polska.

Miejsca plenerowe: KIELCE, LUDYNIA, TOKARNIA (Park Etnograficzny), BIELINY

Zdjęcie ze swatch zbiorów udostępnia Stanisława Ządecka

KIELCE

„Wiedźmin” (2001)

reż. Marek Brodzki, wystąpili m.in.: Michał Żebrowski, Zbigniew Zamachowski.

Producent: Lew Rywin, Paweł Poppe. Koproducent: Włodzimierz Otulak. Produkcja: Heritage Films, Telewizja Polska - Agencja Filmowa, Vision Film, Komitet Kinematografii, Agencja Produkcji Filmowej.

Miejsca plenerowe: KIELCE, TOKARNIA (Park Etnograficzny), BOLECHOWICE

CHROBERZ

„Przedwiośnie” (2001)

reż. Filip Bajon, wystąpili m.in.: Mateusz Damięcki, Maciej Stuhr, Krzysztof Globisz, Małgorzata Lewińska, Karolina Gruszka, Urszula Grabowska-Ochalik, Jan Nowicki.

Producent: Dariusz Jabłoński. Produkcja: Message Film. Koprodukcja: Telewizja Polska, Canal+ Polska, Komitet Kinematografii, Agencja Produkcji Filmowej, Kredyt Bank PBIS.A. Produkcja wykonawcza: Apple Film Production.

Miejsca plenerowe:

LUDYNIA - *Nawłóć*,

OBLĘGOREK - *Leniec*,

TOKARNIA (Park Etnograficzny),

CHROBERZ - *Odolany*

Ogólnopolska prapremiera tej superprodukcji, jednego z najdroższych filmów w historii polskiego kina, odbyła się w 2001 roku w KIELCACH.

OBLĘGOREK

Kadry z filmu Filipa Bajona pt. „Przedwiośnie”.
Za zgodą właściciela praw tj. Apple Film Production.

„Spam” (2004)

reż. Radosław Hendel, wystąpili m.in.: Jan Peszek, Mariusz Ostrowski, Michał Rolnicki, Katarzyna Cynke, Dominika Kołomańska, Ewa Pająk.

Producent: Wojciech Rabiej.

Miejsca plenerowe: KIELCE

Aktorzy Jan Peszek, Mariusz Ostrowski i Ewa Pająk w scenach nagrywanych w Świętokrzyskim Centrum Onkologii w Kielcach.

KIELCE

Zdjęcia ze swoich zbiorów udostępnił Radosław Hendel

„Dwa światy, zaświaty” (2006)

reż. Ryszard Brylski, wystąpili m.in.: Katarzyna Figura, Antoni Pawlicki.

Miejsca plenerowe: KIELCE (hale Targów Kielce)

“Śluby panieńskie” (2010)

reż. Filip Bajon, wystąpili m.in.: Robert Więckiewicz, Maciej Stuhr, Anna Cieślak, Edyta Olszówka, Marta Żmuda-Trzbiatowska, Borys Szyc.

Producent: Zbigniew Domagalski. Produkcja: Studio Filmowe Kalejdoskop. Koprodukcja: Alvernia Studios, Kino Świat (firma dystrybucyjna). Współfinansowanie: Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Miejsca plenerowe: KIELCE, TOKARNIA (Park Etnograficzny)

TOKARNIA

Michał Piela, Borys Szyc i Maciej Stuhr w scenach nagrywanych w skansenie w Tokarni.

Zdjęcie udostępniło Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach

„Księstwo” (2011)

reż. Andrzej Barański, wystąpili m.in.: Rafał Zawierucha, Mateusz Zając, Edward Kuształ

Produkcja: Skorpion Arte. Koprodukcja: Telewizja Polska - Agencja Filmowa, Add Sum, Zysk i Spółka.

Współfinansowanie: Polski Instytut Sztuki Filmowej.

Miejsca plenerowe: ZAMEK KRZYŻTOPÓR, GÓRY ŚWIĘTOKRZYSKIE

„Papusza” (2012/2013)

reż. Joanna Kos-Krauze i Krzysztof Krauze, wystąpili m.in.: Jowita Budnik, Antoni Pawlicki.

Producent: Lambros Ziotas. Produkcja: Argomedia Sp. z o.o. Koprodukcja: Telewizja Polska - Agencja Filmowa, Canal+ Polska, Studio Filmowe Kadr. Współfinansowanie: Polski Instytut Sztuki Filmowej

Miejsca plenerowe: TOKARNIA (Park Etnograficzny)

Jowita Budnik w roli Papuszy na planie w Tokarni

TOKARNIA

Zdjęcie: Dawid Łukasik

Serial „Ojciec Mateusz” (2008 - >>>)

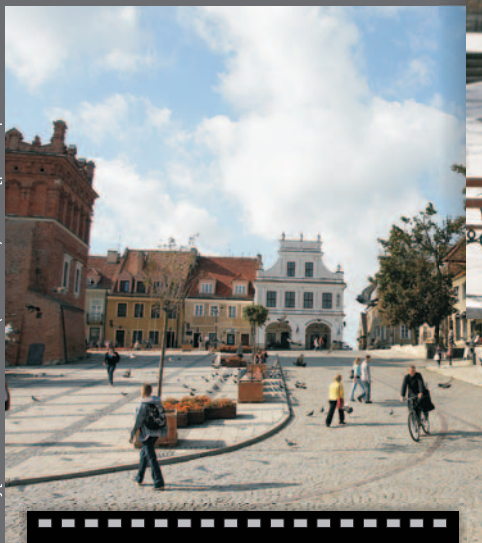
reż. Maciej Dejczer, Andrzej Kostenko, Maciej Dutkiewicz, Wojciech Nowak, wystąpili m.in.: Artur Żmijewski, Piotr Polk, Michał Piela, Kinga Preis, Maciej Musiał, Sławomir Orzechowski, Piotr Kozłowski, Rafał Cieszyński, Tomasz Więcek, Artur Pontek, Tomasz Sapryk.

Producent: Carmen Szwec (TVP; seria II-VII). Producent wykonawczy: Krzysztof Grabowski, Przemysław Kmiołek (seria II-X). Producent nadzorujący: Katarzyna Anczarska.

Produkcja: Telewizja Polska - Agencja Filmowa (dla Programu 1). Produkcja wykonawcza: Grupa Filmowa Baltmedia.

Miejsca plenerowe: SANDOMIERZ, KIELCE, GÓRY PIEPRZOWE, OPATÓW, CHĘCINY, BAŁTÓW, ĆMIELÓW, WĄCHOCK, NAGŁOWICE, KOŃSKIE, SIELPIA, JANÓW n.Czarną Konecką, BUSKO-ZDRÓJ, KUROZWĘKI, ZAMEK KRZYŻTOPÓR (UJAZD).

Zdjęcia: Marzena Stokłosa (Baltmedia) - Udostępnione przez Baltmedia.

SANDOMIERZ

KIELCE

BUSKO-ZDRÓJ

KOŃSKIE / SIELPIA

NAGŁOWICE

Zdjęcia: Adam Dąbek. Wykonane za zgodą Baltmedia.

„Gabriel” (2012/13)

reż Mikołaj Haremski, wystąpili m.in.: Jan Rotowski, Natan Czyżewski, Jowita Chwałek, Zbigniew Zamachowski, Sławomir Orzechowski, Tomasz Sapryk, Krzysztof Globisz, Maria Maj, Paweł Królikowski, Cezary Kosiński, Przemysław Bluszcz.

Producent: Paweł Wendorff. Produkcja: Studio Filmowe Anima-Pol (Łódź).

Współfinansowanie: Polski Instytut Sztuki Filmowej, Regionalna Organizacja Turystyczna Województwa Świętokrzyskiego (Kielce)

miejsca plenerowe: KIELCE, MIEDZIANA GÓRA (Tor Wyścigów Samochodowych „Kielce”), CHĘCINY, WOLICA, SKARŻYSKO-KAMIENNA, PUSZCZA ŚWIĘTOKRZYSKA, SUKÓW, DOLINA WILKOWSKA, ŚW. KATARZYNA, AMELIÓWKA, ZAMEK KRZYŻTOPÓR (UJAZD), SANDOMIERZ.

SANDOMIERZ

SKARŻYSKO-KAMIENNA

Zdjęcie: Dawid Łukasik

CHĘCINY

ZAMEK KRZYŻTOPÓR

Zdjęcie: Włodzimierz Batóg

MIEDZIANA GÓRA

KIELCE

Pagórkowatą „kielecką szachownicę” pokochała fotografika („Kielecka Szkoła Krajobrazu”), ale także film. Na zdjęciu poniżej scena w kieleckim krajobrazie z filmu „Opis obyczajów” z roku 1972 w reż. Józefa Gębskiego i Antoniego Halora.

Zdjęcie: Krzysztof Pęczalski (Bank zdjęć ROT WS)

Zdjęcie ze zbioru Filmozbiór Narodowej (Fototeka)

Zdjęcie: Paweł Piersciński (Bank zdjęć ROT WS)

Zdjęcie: Paweł Piersciński (Bank zdjęć ROT WS)

GÓRY PIEPRZOWE

NIEKŁAŃ

GAGATY SOŁTYKOWSKIE

Zdjęcia: Anna Drzewiecka (Bank zdjęć ROT WS)

Zdjęcie: Adam Dąbek

WIŚNIÓWKA

KIELCE

Zdjęcie: Krzysztof Pęczalski (Bank zdjęć ROT WS)

Zdjęcie: Krzysztof Pęczalski (Bank zdjęć ROT WS)

KOŃSKIE / SIELPIA

W Sielpi koło Końskich kręcono sceny do jednego z odcinków serialu „Ojciec Mateusz”. Na zdjęciu śledztwo nad sielpiańskim akwenem prowadzi inspektor Możejko (w tej roli Piotr Polk).

W zalewie w Cedzynie koło Kielc nagrywano sceny topienia samochodu do filmu „Gabriel”, w której grali Sławomir Orzechowski, Tomasz Sapryk i Jan Rotowski.

CIEKOTY

KIELCE / CEDZYNA

Zdjęcie: Krzysztof Pęczalski (Bank zdjęć ROT WS)

Zdjęcie: Adam Dąbek

Zdjęcie: Michał Maciążek (Bank zdjęć ROT WS)

Zdjęcie: flavia (Amime-Pol)

Zdjęcie: Adam Dąbek

SIELPIA / JANÓW

Ksiądz Mateusz (Artur Żmijewski) na kajaku podczas spływu Czarną Konecką w kierunku Sielpi w jednym z odcinków serialu „Ojciec Mateusz”

Zdjęcie: Krzysztof Pęczalski (Bank zdjęć ROT WŚ)

Malowniczo meandrująca rzeka Nida

PIŃCZÓW

rzeka NIDA

Nida w Pińczowie

Zdjęcie: Krzysztof Pęczalski (Bank zdjęć ROT WŚ)

Zdjęcie z Banku Zdjęć ROT WŚ

Zdjęcie: Krzysztof Pęczalski (Bank zdjęć ROT WŚ)

Zdjęcie: Anna Drzewiecka (Bank zdjęć ROT WŚ)

rzeka WISŁA

rzeka KAMIENNA

Zdjęcie: Krzysztof Szczygiel (Bank zdjęć ROT WŚ)

SŁUPIA NADBRZEŻNA

Rzeka Kamienna na północy regionu stanowiła niegdyś „tętnicę” Staropolskiego Okręgu Przemysłowego. Stąd wzdłuż jej biegu znajdują się liczne zabytki techniki. Natomiast w Bałtowie Kamienna jest szlakiem spływów flisackich.

W Słupi Nadbrzeżnej nad Wisłą kręcono sceny do filmu „Gniazdo”. Tutejsze brzozy z piaszczystymi łąkami oraz malownicze wąwozy odgrywały rolę nadodrzańskich okolic Cedyni. Na zdjęciu po prawej aktor Paweł Rouba w jednej ze słupiańskich scen w filmie.

Zdjęcie: Jerzy Troszczyński. Ze zbioru FilMOTEKI Narodowej (Fototeka)

SANDOMIERZ

SŁUPIA NADBRZEŻNA

Zdjęcie: Jerzy Trosczyński, ze zbioru Filmoteki Narodowej (Fototeka)

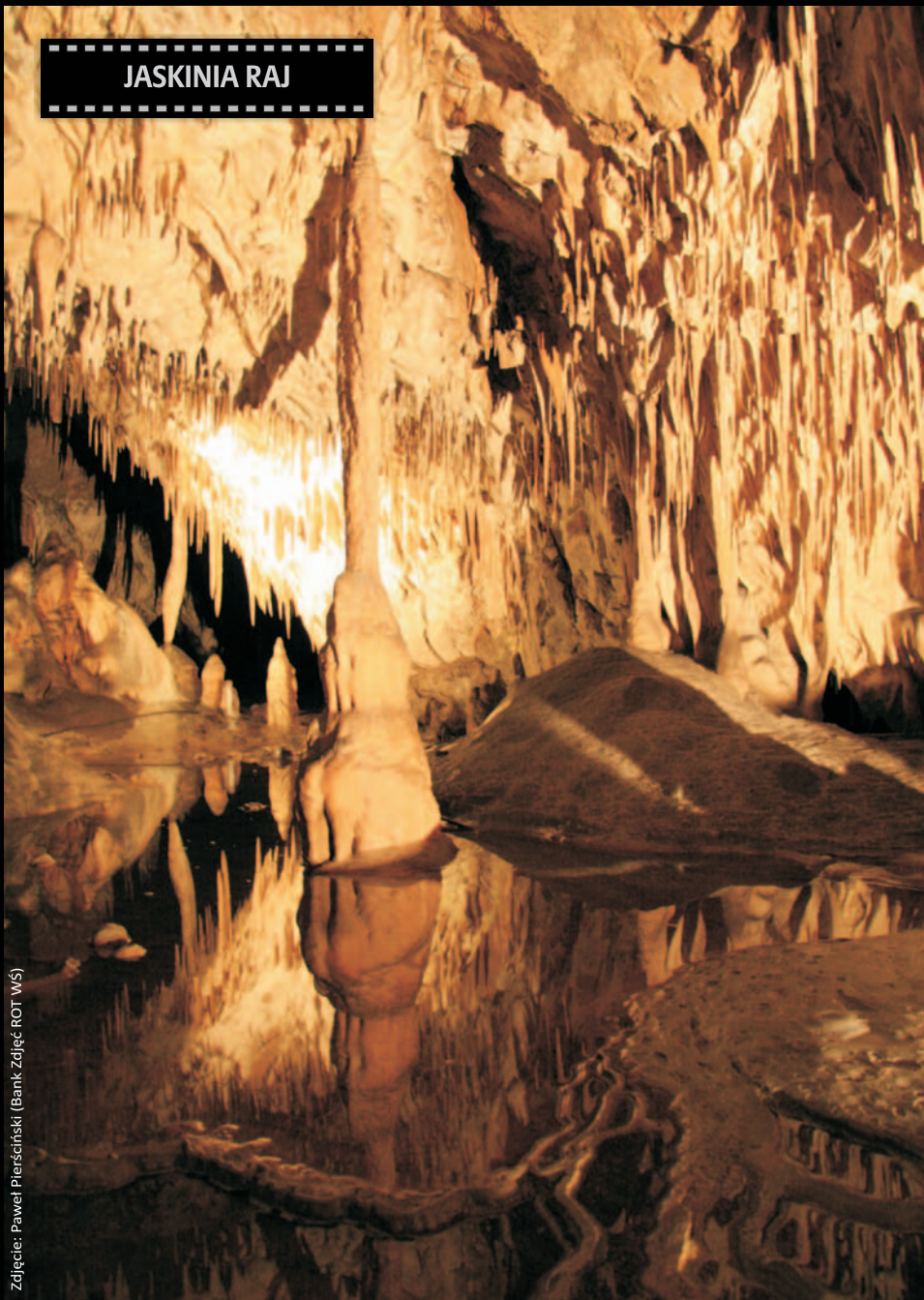

Zdjęcie: Jerzy Trosczyński, ze zbioru Filmoteki Narodowej (Fototeka)

Świętokrzyskie jest usiane różnego rodzaju malowniczymi wąwozami, jarami, dolinkami i pagórkami. Od wspaniałych lessowych wąwozów Ponidzia, przez piękne wąwozy w Sandomierzu (widoczne na zdjęciach po lewej stronie), po wąwozy brzegów Wisły. Te ostatnie w Słupi Nadbrzeżnej posłużyły jako plener do filmu „Gniazdo”. Na zdjęciach u góry sceny właśnie z tego filmu zrealizowane w nadwiślańskiej świętokrzyskiej Słupi. W scenach tych wystąpili znani aktorzy jak: Franciszek Pieczka, Bogdan Tyszkowski, Tadeusz Jastrzębowski, Wojciech Pszoniak i inni.

Zdjęcia: Anna Góra-Klauzińska (Bank zdjęć ROT WS)

JASKINIA RAJ

Zdjęcie: Paweł Piersciński (Bank Zdjęć ROT WS)

JASKINIA PIEKŁO

Zdjęcie: Anna Dzwiewiecka (Bank Zdjęć ROT WS)

(Po prawej) Sławomir Orzechowski, Tomasz Sapryk i Jaś Rotowski w leśnej scenie filmu „Gabriel”, które kręcone były w lasach między Gozdem a Psarami.

(Poniżej) Reżyser filmu „Gabriel” Mikołaj Haremski, aktorzy Sławomir Orzechowski, Tomasz Sapryk, Jan Rotowski i Natan Czyżewski wraz z resztą ekipy pracują nad leśnymi scenami ucieczki bohaterów kradzionym samochodem przez puszczańskie bezdroża.

Zdjęcie: (favia /Anima-Pol)

PUSZCZA ŚWIĘTOKRZYSKA

Zdjęcie: Adam Dąbek

Zdjęcie: Krzysztof Pęczalski (Bank zdjęć ROT WS)

Zdjęcie: Anna Góra-Kluzińska (Bank zdjęć ROT WS)

PUSZCZA JODŁOWA

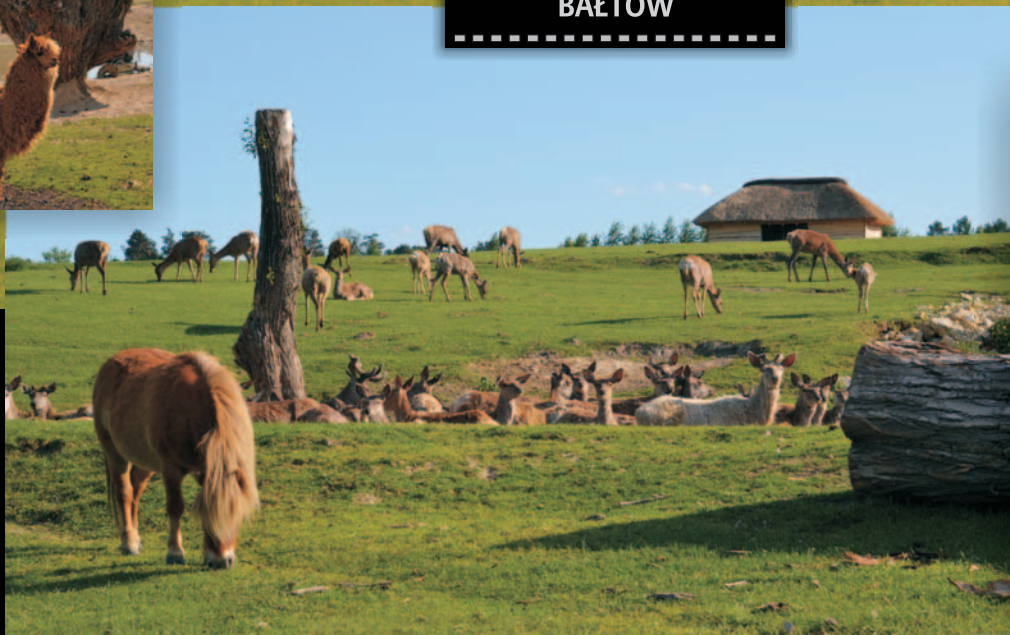

BAŁTÓW

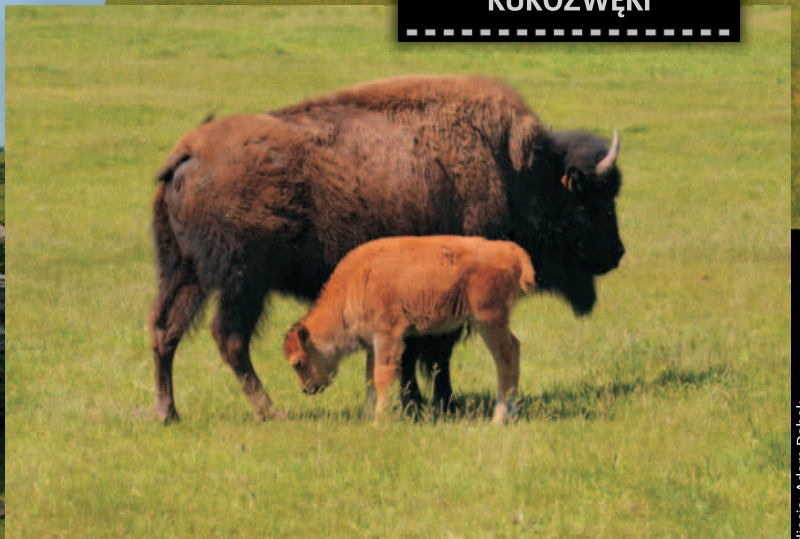

Na zdjęciach pełen egzotycznych zwierząt oraz krajobrazów „Zwierzyniec” w Bałtowie oraz słynna hodowla bizonów w Kurozwałkach.

Warto też wspomnieć o, znanej w świecie hodowli koni, stadninie w Michałowie (koło Pińczowa).

KUROZWĘKI

Na zamku „Krzyżtopór” w Ujeździe realizowano sceny m.in. do filmu „Gabriel” (2012). Na zdjęciach widoczni m.in. Sławomir Orzechowski (aktor) i Radosław Hendel (II reżyser)

ZAMEK KRZYŻTOPÓR

Zdjęcia: flavia (Anima-Pol)

ĆMIELÓW

Zdjęcie: Adam Dąbek

Zdjęcie: Flavia (Anima-Pol)

ZAMEK KRZYŻTOPÓR

Zamek „Krzyżtopór” był najbardziej znaczącym plenerem w filmie „Gabriel”. Na fotografiach m.in.: reżyser Mikołaj Haremski, scenograf Marek Skrobecki, aktor Krzysztof Globisz podczas realizacji zdjęć na krzyżtoporskim zamku w Ujeździe.

Zdjęcie: Flavia (Anima-Pol)

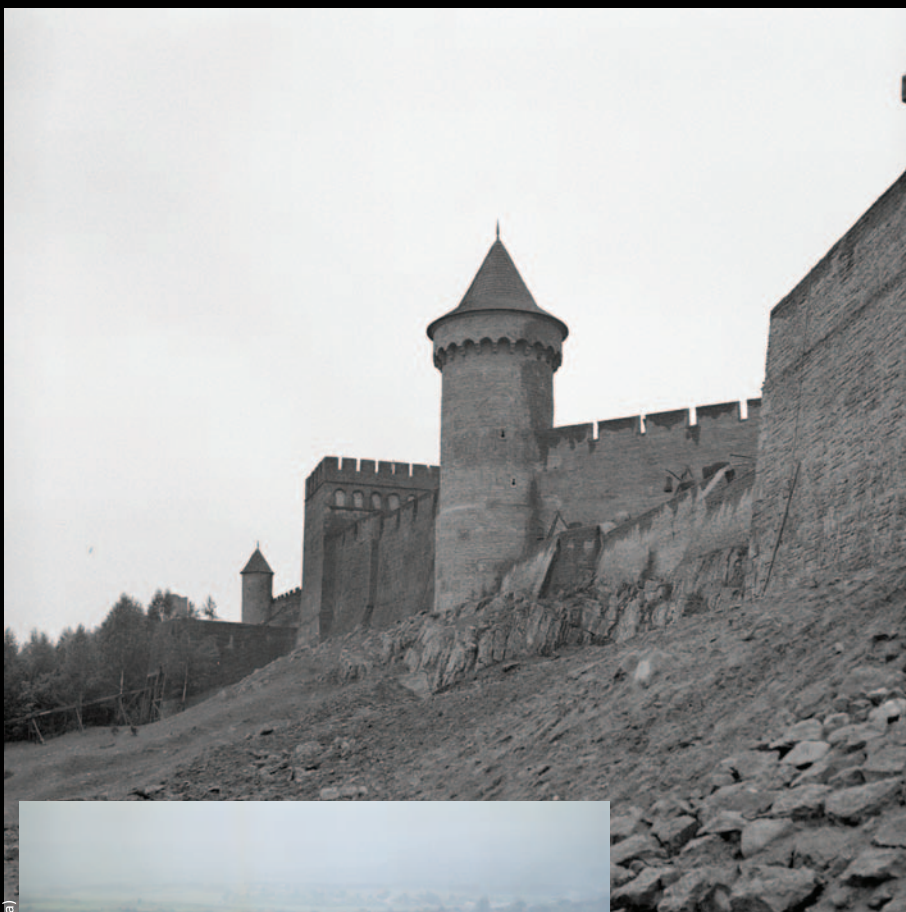
Zdjęcie: Flavia (Anima-Pol)

CHĘCINY (ZAMEK)

Zdjęcia: Adam Dąbek

Na zamku w Chęcinach kręcono zdjęcia m.in.do serialu „Ojciec Mateusz” Na zdjęciach powyżej widoczni są aktorzy Michał Piela oraz Piotr Polk, a także rycerze chęcińscy w trakcie realizacji zdjęć na planie serialu.

Przy zamku w Chęcinach nakręcono najbardziej monumentalne zdjęcia do filmu „Pan Wołodyjowski”, przedstawiające oblężenie Kamieńca Podolskiego przez Turków. Tysiące studentów i uczniów kieleckich szkół przebranych za Turków szturmowało „kamieniecką twierdzę” w Chęcinach. Zbudowano ją z drewna i papieru tuż obok prawdziwego chęcińskiego zamku. Jest to jedna z największych konstrukcji scenograficznych w historii polskiego kina (zdjęcia po lewej stronie).

Piękna sylweta trójwieżowego zamku wkomponowana w krajobraz całego wzgórza i okolic posłużyła także jako ozdoba kadrów w wielu innych filmach. Między innymi w filmie „Tysiąc talarów” z 1959 r. Na zdjęciu po prawej u góry widzimy aktora Aleksandra Dzwonkowskiego w jednej ze scen tego filmu.

Podobny widok został pół wieku później utrwalony w filmie Mikołaja Haremskiego „Gabriel” (2012). Na zdjęciu widzimy samochód, którym w finałowej sekwencji ojciec (w tej roli Zbigniew Zamachowski) odwozi bohatera filmu (w tej roli Jan Rotowski) do domu w Chęcinach, mijając symbol miasteczka jakim jest chęciński zamek.

CHĘCINY (ZAMEK)

Zdjęcia: Tadeusz Kubiak. Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcia: Jerzy Troszczyński. Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcia: Roman Sumik. Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcia: Adam Dąbek

KIELCE

Ponieważ góruje nad kielecką starówką i jest otoczony murami oraz bastionami niczym zamek, to często przez kielczan „zamkiem” jest zwany. Faktycznie jest to typ budowli *palazzo in fortezza* czyli „pałac w fortecy”. Wspaniałą jego ozdobę stanowi przylegający od zachodu ogród włoski. Pałac Biskupów Krakowskich w Kielcach, obecnie siedziba Muzeum Narodowego w Kielcach - bo o nim mowa również jest już doświadczonym plenerem filmowym.

Pałac „zagrał” m.in. w filmie „Syzyfowe Prace” (zdjęcie w prawym górnym rogu).

Użytych swoich wnętrz również w trzech odcinkach serialu „Ojciec Mateusz” (zdjęcia po prawej i po lewej u dołu).

Z muzeum i pałacem związana jest również Grupa Odtwórstwa Historycznego „Kompania Wolontarska” (zdjęcie w dolnym lewym rogu).

Zdjęcie: Dawid Łukaszik (Bank zdjęć ROT WŚ)

Zdjęcie: Adam Dąbek

Zdjęcie: Marzena Stokłosa (Baltmedia)

Zdjęcie ze swoich zbiorów udostępniła Stanisława Ządecka

Zdjęcie: Wojciech Biesaga

KUROZWĘKI

NAGŁOWICE

Oblęgorek (jako Leniec), Ludynia (jako Nawioć), Chroberz (jako Odolany) były plenerem w wielkiej polskiej superprodukcji w reżyserii Filipa Bajona pt. „Przedwośnie”. W dworze w Nagłowicach oraz pałacu w Kurozwękach realizowano odcinki serialu „Ojciec Mateusz.”

Zdjęcia: Anna Drzewiecka (Bank zdjęć ROT WŚ)

OBLĘGOREK

LUDYNIA

Zdjęcia: Adam Dąbek

Kadry z filmu Filipa Bajona pt. „Przedwośnie”. Zdjęcia: Anna Drzewiecka (Bank zdjęć ROT WŚ) Za zgodą właściciela praw tj. Apple Film Production.

Zdjęcia: Adam Dąbek

Skansen „Muzeum Wsi Kieleckiej” w Tokarni (koło Kielc, gm. Chęciny)

TOKARNIA

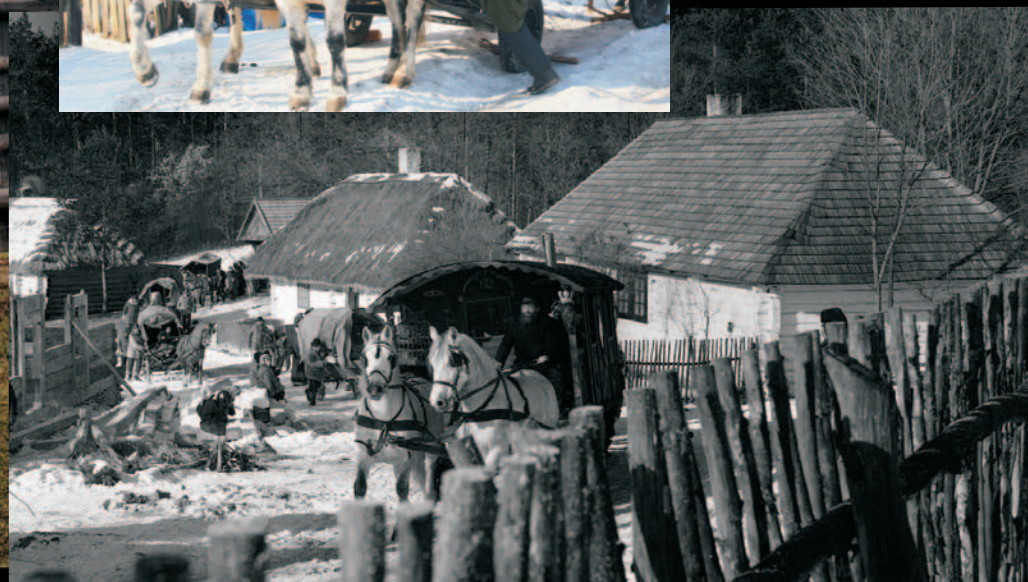
Zdjęcia: Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach

Zdjęcie: Dawid Łukasik

(Powyżej) Zdjęcia w Tokarni do filmu Filipa Bajona „Śluby panińskie”. Na fotosach widoczni aktorzy: Marta Żmuda-Trzebiatowska i Maciej Stuhr.

(Poniżej) Zdjęcia w Tokarni do filmu „Papusza” w reżyserii Joanny Kos-Krauze i Krzysztofa Krauze.

Zdjęcie udostępnił Krzysztof Krauze (za pośrednictwem Muzeum Wsi Kieleckiej w Kielcach)

Zdjęcie: Muzeum Wsi Kieleckiej

Park Etnograficzny w Tokarni to również stylowe wnętrza (dworu szlacheckiego, chałupy, sklepu, apteki, gabinetu lekarskiego, pracowni krawieckiej itd.).

W tych wnętrzach na planie filmu „Śluby panieńskie” w reżyserii Filipa Bajona pracowali znani aktorzy polskiego kina, m.in. widoczni na zdjęciach obok:

Borys Szybczyk,
Maciej Stuhr,
Michał Piela,
Jerzy Rogalski.

Zdjęcie: Muzeum Wsi Kieleckiej

TOKARNIA

Zdjęcie: Michał Maciążek (Bank zdjęć ROT WŚ)

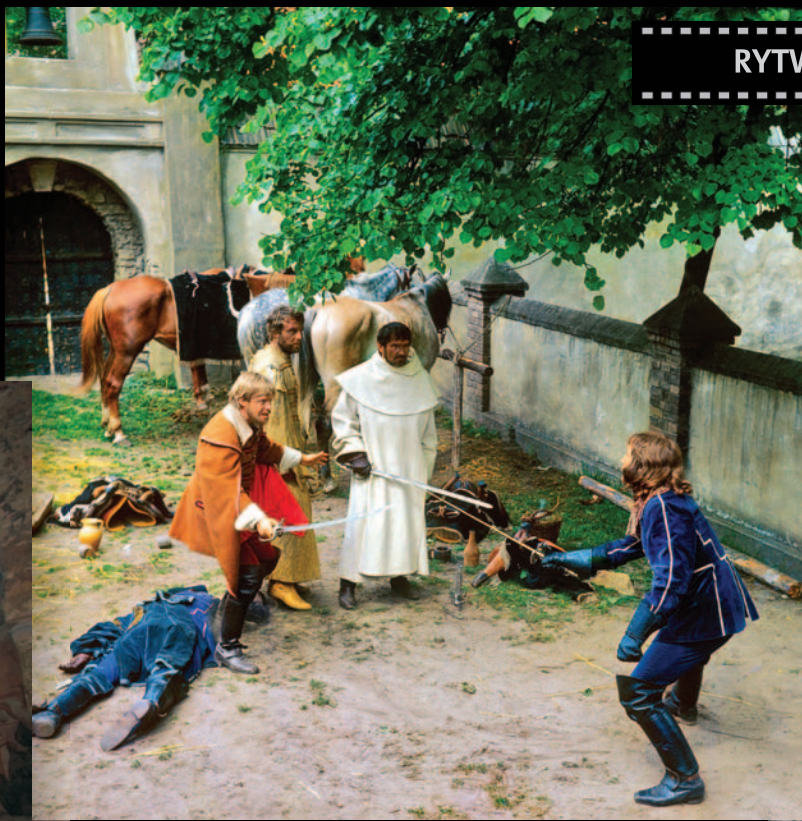
Skansen „Osada Średniowieczna pod Świętym Krzyżem” w Hucie Szklanej (gm. Bieliny)

HUTA SZKLANA

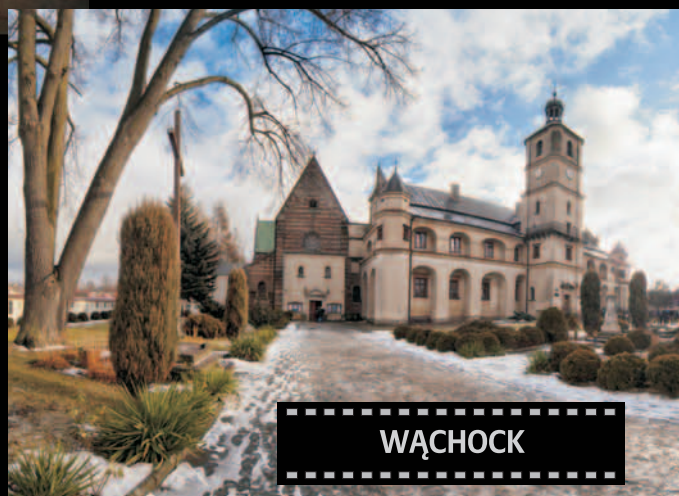
OPATÓW

RYTWIANY

SZYDŁÓW

WĄCHOCK

JĘDRZEJÓW

W zespole klasztorno-pustelnicznym w Rytwianach nagrywano w 1973 r. sceny do serialu „Czarne Chmury.”

Na zdjęciach widzimy plejadę gwiazd: Leonarda Pietraszaka, Ryszarda Pietruskiego, Stanisława Niwińskiego, Macieja Rayzachera, Cezarego Julskiego. W filmie zagrały też m.in. Anna Ostrowska i Anna Seniuk.

W opactwie cysterskim w Wąchocku realizowano natomiast jeden z odcinków serialu „Ojciec Mateusz”.

Zdjęcie: Michał Maciążek (Bank zdjęć ROT WŚ)

Zdjęcie: Bank zdjęć ROT WŚ

Zdjęcie: Michał Maciążek (Bank zdjęć ROT WŚ)

Zdjęcie: Anna Góra-Klauzińska (Bank zdjęć ROT WŚ)

Zdjęcie: Jerzy Troszczyński. Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcie: Ireneusz Kapusta (Bank zdjęć ROT WŚ)

SANDOMIERZ

Najbardziej znaną produkcją realizowaną w Sandomierzu jest oczywiście serial TVP (prod.wyk. Baltmedia) pt. „Ojciec Mateusz”. W roli tytułowej Artur Żmijewski (na zdjęciu).

Zdjęcie: Marzena Stokłosa (Baltmedia)

Zdjęcie: Marzena Stokłosa (Baltmedia)

Zdjęcie: Krzysztof Pęczalski (Bank zdjęć ROT WS)

Zanim w bajkowo malowniczym Sandomierzu pojawiła się ekipa serialu „Ojciec Mateusz”, realizowano tu także sceny do innych produkcji.

Między innymi do filmu (nomen omen) „Spotkanie w bajce” z 1962 roku w reżyserii Jana Rybkowskiego. Zdjęcia realizowano na Starym Mieście (na Rynku znajdowała się tytułowa kawiarnia „Bajka”) oraz z widokiem na Stare Miasto (m.in. sceny przy pomniku oraz na moście przez Wisłę).

Po lewej stronie na zdjęciach z planu filmowego widzimy znanych aktorów takich jak: Magdalena Zawadzka i Andrzej Łapicki oraz Teresa Iżewska, Zofia Gorczyńska, Mieczysław Pawlikowski, Rudolf Gołębiowski, Helena Puchniewska.

Inną produkcją w której „grał” Sandomierz był film Bohdana Poręby pt. „Gdzie woda czysta i trawa zielona” z 1977 roku. Na zdjęciu poniżej widać grającego jedną z głównych ról w tym filmie aktora Tadeusza Borowskiego.

SANDOMIERZ

Zdjęcia: Tadeusz Biermacki. Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcie: Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcia: Jacek Stachlewski. Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

CHĘCINY

Chęciny dosyć wcześnie zostały polubione przez filmowców.

W 1959 roku miasto było plenerem filmu „Tysiąc talarów” w reżyserii Stanisława Wohla, w którym główne role zagraли wspaniali aktorzy - widoczni na zdjęciach - Irena Kwiatkowska, Edward Dziewoński, Aleksander Dzwonkowski. Miasteczko zagrało zarówno siebie w czasie współczesnym, jak i okres II połowy XIX wieku (nie istniejące dziś drewniane budynki posłużyły jako scenografia wyszynku z czasów zaboru rosyjskiego).

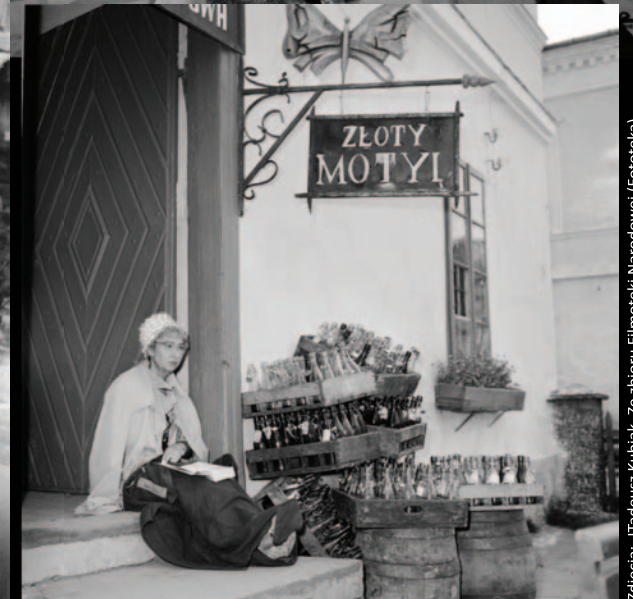
W 1963 roku natomiast zrealizowano tutaj film Kazimierza Kutza pt.: „Milczenie” (na zdjęciach po lewej widoczni aktorzy Kazimierz Fabisiak w roli księdza oraz Mirosław Koberzycki grający Stacha).

Zdjęcie: Tadeusz Kubiak. Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcie: Jerzy Troszczyński. Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcie: Tadeusz Kubiak. Ze zbioru Filмотeki Narodowej (Fototeka)

Zdjęcie: ze zbioru FilMOTEKI Narodowej (Fotofoteka)

KIELCE

Udostępnione przez Anima-Pol

Zdjęcie: Adam Dąbek

Zdjęcie ze swojego zbioru udostępniła Stanisława Żąddecka

Na kieleckiej starówce kręcono m.in. takie filmy jak:

- > „Pigułki dla Aurelii”
- > „Milczenie”
- > „Polonia restituta” (zdjęcie u góry po lewej)
- > „Szyfowe prace” (zdjęcie u dołu po lewej)
- > „Ojciec Mateusz”
- > „Śluby panieńskie”
- > „Gabriel” (u góry powyżej: kadr z czołówki filmu oraz zdjęcie z planu).

W Opatowie natomiast nagrywano jeden z odcinków serialu „Ojciec Mateusz”, w którym inspektor Orest Możejko (Piotr Polk) powraca do swojego rodzinnego miasta, aby odwiedzić grób ojca i rozwikłać związaną z jego śmiercią tajemnicę sprzed lat (zdjęcia po prawej).

Zdjęcie: Adam Dąbek

OPATÓW

Miejskie wnętrza z dawnych epok

Jędrzejów - Muzeum im. Przypkowskich

JĘDRZEJÓW

Zdjęcie: Adam Dąbek

Zdjęcia: Michał Maciążek (Bank zdjęć ROT WŚ)

Klimaty starożytnego Egiptu

KOŃSKIE

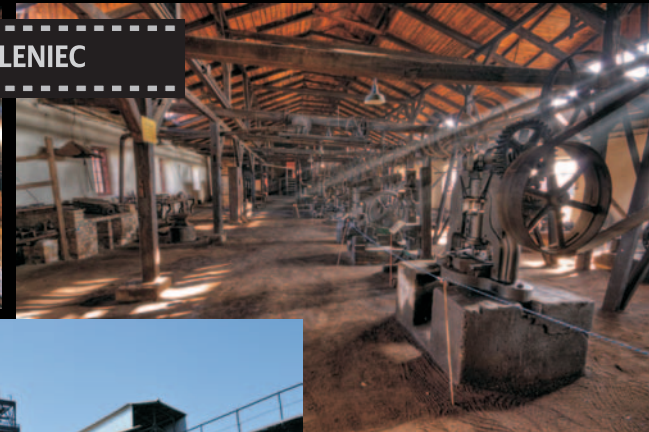
Zdjęcia: Anna Góra-Klauzińska (Bank zdjęć ROT WŚ)

Zdjęcie: Michał Maciążek (Bank zdjęć ROT WŚ)

Industrial w stylu retro

MALENIEC

Zdjęcie: Adam Dąbek

SIELPIA k.Końskich

STARACHOWICE

Zdjęcie: Anna Góra-Klauzińska (Bank zdjęć ROT WŚ)

A

3D z planów filmowych
w Świętokrzyskiem

„Gabriel”

Aktorzy Sławomir Orzechowski i Tomasz Sapryk z reżyserem Mikołajem Haremskim w trakcie realizacji jednej ze scen w Ujeździe

„Gabriel”

3D z planów filmowych
w Świątokrzyskiem

B

Scenografia obozu turniejowego na zamku Krzyżtopór w Ujeździe
w filmie „Gabriel”

Reżyser filmu „Gabriel” Mikołaj Haremski
- niczym w bitwie król Jagiełło pod Grunwaldem -
dowodził planem ze wzgórza

Scenografia celi zakonnika z serialu „Ojciec Mateusz”
(w „Niemczówce” w Chęcinach)

Nocul (Michał Piela)
u wejścia wieży na zamku chęcimskim

„Ojciec Mateusz”

z planów filmowych
w Świątokrzańskim

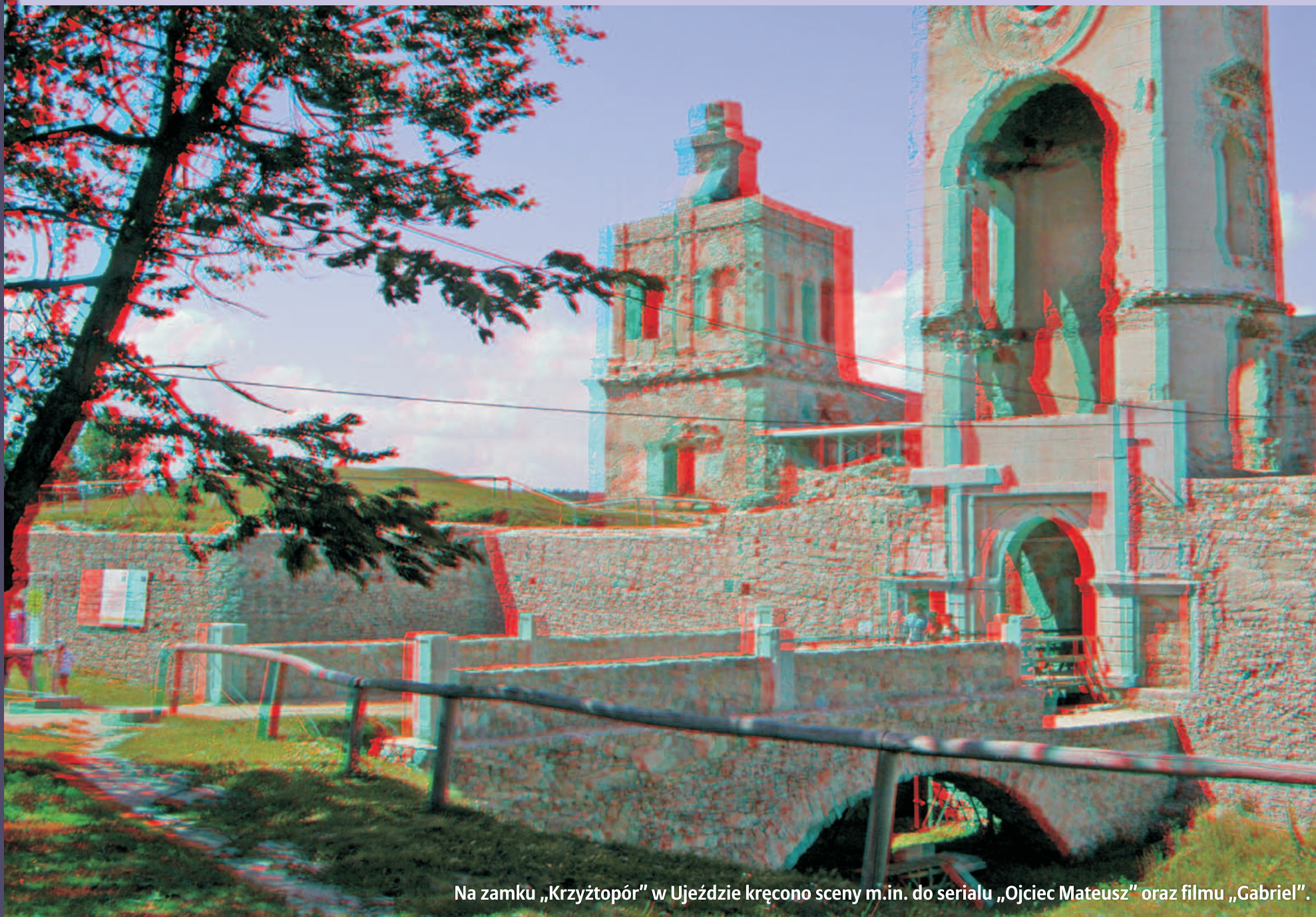
3D D

Aktorzy Michał Pielą i Piotr Polk
przygotowywani do jednej ze scen

Ksiądz Mateusz (Artur Żmijewski) oraz sandomierscy policjanci: inspektor Orest Możejko (Piotr Polk) i aspirant Mieczysław Nocul (Michał Pielą) w drodze na chęciński zamek w jednym z odcinków serialu

3D z plenerów filmowych w Świętokrzyskiem

Na zamku „Krzyżtopór” w Ujeździe kręcono sceny m.in. do serialu „Ojciec Mateusz” oraz filmu „Gabriel”.

3D

Sandomierz był plenerem do wielu filmów. Najbardziej jednak znany jest jako miejsce akcji serialu „Ojciec Mateusz”.

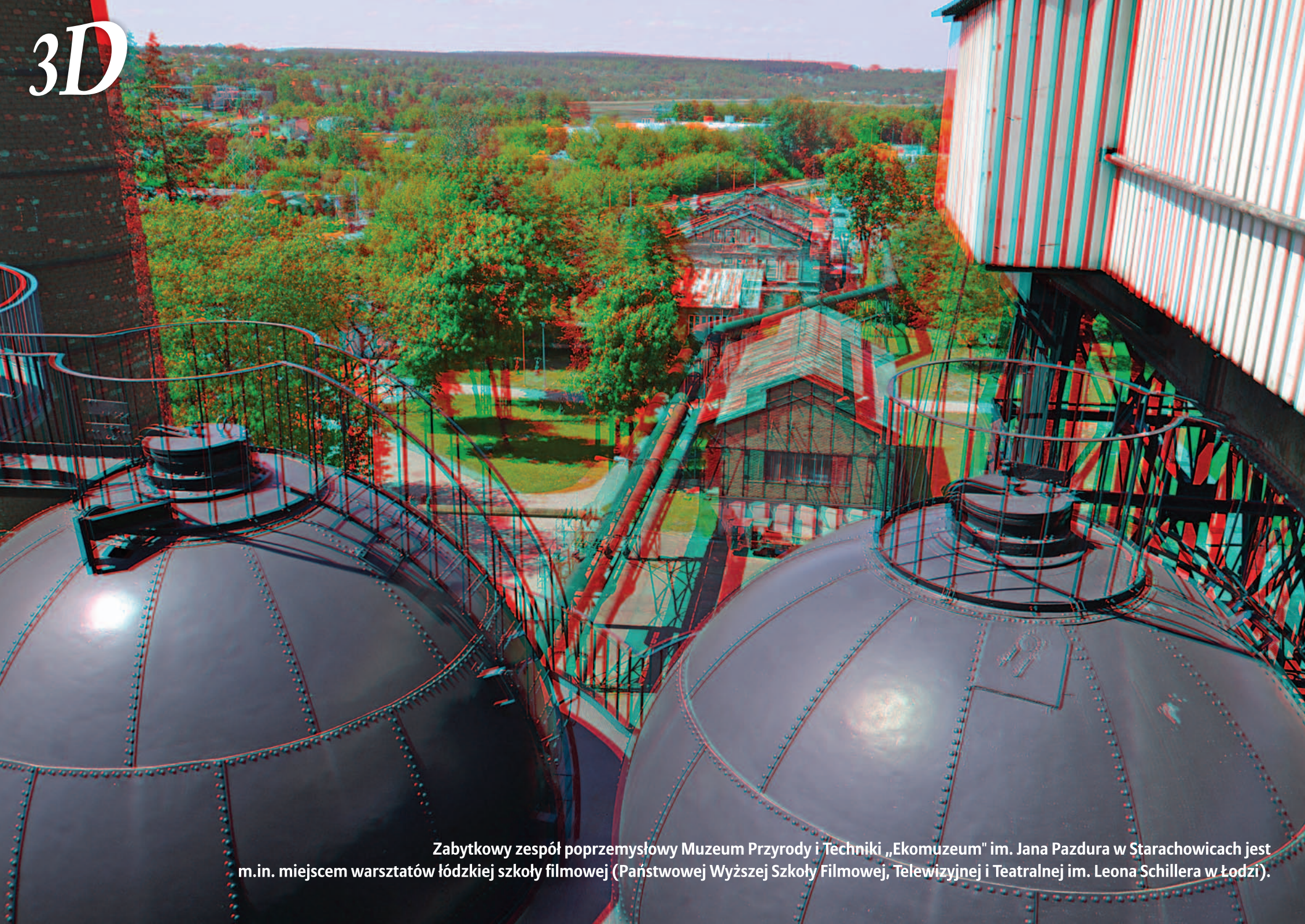

3D

Wnętrze dawnego Pałacu Biskupiego (obecnie Muzeum Narodowego) w Kielcach były plenerem w serialu „Ojciec Mateusz”.

3D

Zabytkowy zespół poprzemysłowy Muzeum Przyrody i Techniki „Ekomuzeum” im. Jana Pazdura w Starachowicach jest m.in. miejscem warsztatów łódzkiej szkoły filmowej (Państwowej Wyższej Szkoły Filmowej, Telewizyjnej i Teatralnej im. Leona Schillera w Łodzi).

ŚWIĘTOKRZYSKA KRAINA PLENERÓW FILMOWYCH

Wydawnictwo na zamówienie:

Regionalnej Organizacji Turystycznej
Województwa Świętokrzyskiego
w Kielcach

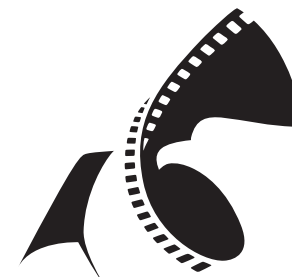

Wszelkie prawa:
ROT WŚ

Partner wydawnictwa:

Filmoteka Narodowa

FILMOTEKA NARODOWA

Autor i wykonawca:
Adam Dąbek. Grupa autorska KreADor

KREADOR

Kielce 2014

Wykorzystano zdjęcia autora oraz archiwalne:
ze zbiorów ROT WŚ, Filmoteki Narodowej, Baltmediów, Anima-Polu
i osób prywatnych (informacje podane przy fotografiach).

**Dofinansowano z środków
Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego**

**PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA
STRATEGIA SPÓJNOŚCI**

WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE

**UNIA
EUROPEJSKA**

Dla rozwoju województwa świętokrzyskiego

Projekt "Poprawa wizerunku turystycznego regionu poprzez promocję walorów wczesnobarokowego zamku Krzyżtopór w Ujeździe"
współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007-2013